

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 17. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 28. januar 2011
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Anne-Marie Meldgaard (S) formand, Flemming Møller (V), Pia Adelsteen (DF), Helle Sjelle (KF), Yildiz Akdogan (S), Dorrit Knudsen (S), Hanne Agersnap (SF), Niels Helveg Petersen, Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Justitsminister Lars Barfoed

Formanden bød ved mødets begyndelse velkommen til Dorrit Knudsen, Socialdemokratiet, som skulle være medlem af Europaudvalget i den periode, hvor Jeppe Kofod var på barselorlov.

Punkt 1. Modtagelse af deputation: Schiller Institutet vedrørende den europæiske bank- og eurokrise

Delegationen fra Schiller Institutet bestod af:

Tom Gillesberg, formand

Michelle Rasmussen, næstformand

Feride Istogu Gillesberg, næstformand

Anne Gerty Nielsen

Tom Gillesberg redegjorde for instituttets anliggende, som var at opfordre Europaudvalget til at opgive den dødsdømte euro og dermed stoppe den globale hyperinflation. Han henviste til, at Angelides-Kommissionen havde konkluderet, at krisen var et resultat af menneskelige handlinger eller mangel på handlinger og ikke var et naturfænomen eller et resultat af løbske computermodeller, samt at en medårsag var ophævelsen af Glass/Steagall banklovgivningen i USA 1999 og en lovgivning i år 2000, der tillod milliarder af dollars til derivater. Den største tragedie ville være at acceptere det omkvæd, at ingen havde kunnet forudse dette, og at man derfor ikke kunne gøre noget for at forhindre det.

Han tilføjede, at det desværre ikke kun er i USA, man smider milliarder af dollars ud som en redningskrans til spekulanter, men at det også sker i Europa. Resultatet er inflation og stærkt stigende priser på råstoffer og fødevarer. Samtidig har vi fået en statsgældskrise og en eurokrise, som man søger at imødegå med drakoniske nedskæringer, hvilket øger ledigheden.

Han nævnte fødevareoptøjerne i Tunesien og kriserne i Grækenland, Irland, Portugal og Spanien og plæderede for en opdeling af konkursbehandlingen af banker, således at spekulationsboblerne aflives, ikke reddes, mens almindelige bankforretninger kan fortsætte.

Ingen af udvalgsmedlemmerne havde spørgsmål til delegationen.

Tom Gillesberg afrundede med at opfordre til, at der kommer repræsentanter i Folketinget, som i stedet for bare at vandre med strømmen og tro på eksperterne er villige til at tænke selv og sørge for, at man stopper spekulationen.

Formanden takkede delegationen for fremmødet og pegede på, at der snart bliver et folketingsvalg, hvor Schiller Institutet jo kan stille op til Folketinget.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3064+3065 (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 31. januar 2011

Formanden nævnte, at justitsministeren optrådte i stedet for udenrigsministeren, som er på tjenesterejse i Afrika.

Justitsministeren: Jeg er glad for, at formanden præciserer, at jeg er her i stedet for udenrigsministeren, som er på tjenesterejse i Afrika. Det er ikke fordi der har været paladsrevolution natten over, så der er kommet en ny udenrigsminister. Der sker jo så meget i disse tider.

Alle dagsordenspunkter forelægges til orientering.

1. Præsentation af det ungarske formandskabsprogram

– *Præsentation ved formandskabet*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Justitsministeren: Ungarn overtog jo EU-formandskabet den 1. januar 2011, og på rådsmødet på mandag vil Ungarn præsentere sit formandskabsprogram. Ungarns første uger som formand har som bekendt været domineret af den ungarske medielov, som det ungarske parlament vedtog for nyligt. Medieloven analyseres lige nu af Kommissionen, og den ungarske premierminister har tilkendegivet, at den ungarske regering vil ændre medieloven, hvis Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt.

Generelt er der lagt op til et formandskab, som vil være præget af den aktuelle økonomiske situation i Europa. Det ungarske formandskab har fire overordnede prioriteter. For det første er der fokus på øget vækst, jobskabelse og social inklusion. For det andet vil Ungarn arbejde for et stærkere og mere sammenhængende Europa. For det tredje prioriteres en mere borgernær union, og for det fjerde lægges der vægt på en ansvarlig udvidelse af EU og et stærkt globalt engagement.

Niels Helveg Petersen var enig i regeringens generelle støtte til det ungarske formandskabs arbejdsprogram, men pegede på, at man også må diskutere den ungarske medielovgivning, sådan som Europa-Parlamentet foreslår. Derfor opfordrede han den danske regering til i forbindelse med drøftelsen af arbejdsprogrammet at give til kende, at der er tale om en alvorlig sag, og at der bør sker ændringer i lovgivningen i Ungarn.

Justitsministeren var enig med Niels Helveg Petersen i, at den ungarske medielovgivning formentlig vil give anledning til nogen diskussion, idet flere organisationer, herunder OSCE, har kritiseret medielovgivningen. Selvfølgelig skal formandskabslandet leve op til de demokratiske principper, der gælder i EU-landene. Nu vil Kommissionen fremlægge en juridisk analyse, som vi må

afvente. Justitsministeren glædede sig over, at Ungarn har tilkendegivet, at de vil ændre medielovgivningen, hvis Kommissionen finder, at det er nødvendigt. Vi følger fra dansk side udviklingen nøje og vil tage stilling til sagen, når Kommissionen kommer med sin analyse.

Formanden oplyste, at det danske formandskab i Europaudvalget har sendt et brev til formanden for det ungarske europaudvalg vedrørende medieloven. Vi har til hensigt at tage den op på det kommende COSAC-møde.

2. Opfølgning på Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 5)

EU-note (10) – E 24 (note om mødet i Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EUU 10/12-10
- foreløbigt referat)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

Yildiz Akdogan pegede på, at en række europæiske stats- og regeringschefer havde sendt et brev, hvori de opfordrede til budgettilbageholdenhed. Hun spurgte, hvorfor Danmark ikke var medunderskriver.

Formanden sagde, at justitsministeren ikke behøvede svare på spørgsmål om budgettilbageholdenhed, idet det ikke var på dagsordenen.

3. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 4. februar 2011

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EEU 10/12-10

- foreløbigt referat)

Justitsministeren: EU's stats- og regeringschefer mødes den 4. februar til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd, hvor fokus vil være på energi og innovation. Det er forventningen, at der ikke vil blive vedtaget konkrete forslag på mødet, men at der i stedet for vil være tale om begyndelsen på en proces, hvor Det Europæiske Råd vil drøfte, hvilke nye tiltag på energi- og innovationsområdet der kan medvirke til at sætte gang i den europæiske økonomi.

På klima- og energiområdet er der i løbet af de seneste år i EU vedtaget en række ambitiøse målsætninger, der internationalt har placeret EU-landene blandt de mest ambitiøse.

Vi er nået et godt stykke i arbejdet med at nå disse målsætninger. Men der er brug for, at vi gør mere. Drøftelsen i Det Europæiske Råd vil tage udgangspunkt i Kommissionens energistrategi – som hedder energi 2020 – med særlig fokus på, hvordan vi kan forbedre energieffektiviteten, sikre liberalisering af energimarkedet, fjerne handelshindringer og udbygge energiinfrastrukturen for el og gas.

Initiativer på disse områder vil sammen med en bedre koordination af EU-landenes energipolitik i forhold til tredjelande også styrke EU's energiforsynings sikkerhed, som særligt mange lande i Central- og Østeuropa lægger vægt på. Det er hensigten, at Kommissionen på baggrund af bl.a. drøftelsen i Det Europæiske Råd senere i år vil fremlægge konkrete lovgivningsinitiativer vedrørende energieffektivitet, infrastruktur og intelligente elnet – de såkaldte "smart grid".

På innovationsområdet vil fokus være på, hvordan man kan færdiggøre det europæiske forskningsrum, herunder øge mobiliteten af forskere i EU samt forbedre mulighederne for vidensdeling. Hvordan man kan forbedre rammebetingelserne for innovative virksomheder. Og hvordan man kan forenkle finansieringen af forsknings- og innovationsprogrammer.

Endelig vil stats- og regeringscheferne under frokosten drøfte den økonomiske situation i Europa, herunder håndteringen af gældskrisen og arbejdet for at styrke det økonomiske samarbejde i Europa med henblik på at forebygge fremtidige gældskriser og for at kunne håndtere dem bedre, hvis de skulle opstå.

Fra dansk side kan vi kun være tilfredse med, at energi og innovation – der er danske mærkesager, som vi i mange år har arbejdet for at fremme i EU – nu sættes på dagsorden på højeste niveau i EU.

Fra dansk side støtter vi varmt, at der gøres en fornyet indsats på energiområdet. Særligt lægger vi vægt på, at der etableres et liberaliseret indre marked for energi, og at energiinfrastrukturen udbygges for at styrke energiforsynings sikkerheden

og muliggøre indfasning af store mængder vedvarende energi. Denne udbygning bør som udgangspunkt finansieres af markedet og fremmes ved at fjerne barrierer og opstille fælles standarder. Men i enkelte tilfælde, hvor der er særlige behov, og hvor markedsfinansiering er utilstrækkelig, kan der åbnes på for en grad af EU-finansiering.

Fra dansk side prioriterer vi også, at Kommissionen i sit kommende udspil vedrørende energieffektivitet kommer med forslag til konkrete tiltag på EU-niveau, for eksempel gennem nye eller skrappe krav for bygninger eller elektriske apparater. Derudover vil vi søge at fremme det synspunkt, at mål om energieffektivitet i offentlige indkøb kan øge efterspørgslen efter energieffektive produkter betydeligt.

Danmark vil også arbejde for, at der sættes mere fokus på fremme af elektricitetsbaseret transportsektor, herunder gennem etablering af fælles standarder, udvikling af batteriteknologi og udbredning af opladningsstationer koblet til et intelligent elnet. Dette er et emne, der ventes at komme til at indgå i den kommende hvidbog for transportområdet, som er på vej, og som Kommissionen vil fremlægge.

Endelig arbejder regeringen jo som bekendt for, at EU påtager sig at reducere sine CO₂-udledninger med 30 pct. i 2020 – uanset udfaldet af de globale klimaforhandlinger. Det er tidligere besluttet, at dette emne skal på dagsordenen for det næste møde i Det Europæiske Råd i marts, men vi vil fra dansk side også kunne bruge denne lejlighed til at argumentere for vores synspunkt.

Fra dansk side synes vi også, det er positivt, at der sættes øget fokus på innovation i EU. Fra dansk side finder vi netop, at effektive tiltag til fremme af innovation bør prioriteres højt af medlemslande og på EU-niveau, og at de kommende finansielle rammer for 2014-20 skal afspejle den strategiske betydning af forskning, udvikling og innovation.

Regeringen er desuden en varm tilhænger af, at EU's forsknings- og udviklingsprogrammer forenkles og sammentænkes med henblik på at reducere de administrative byrder for forskere og virksomheder og for at lette adgangen til finansiering. Regeringen støtter endvidere, at der fokuseres på færdiggørelsen af det europæiske forskningsrum i 2014.

Per Clausen var glad for, at regeringen vil fremføre det danske synspunkt om, at man skal øge forpligtelsen til CO₂-reduktioner, uafhængig af hvad der sker i forhandlingerne på verdensplan. Han håbede, man i marts måned ville kunne nå til nogle fornuftige beslutninger. Han syntes, det var interessant at høre, hvor megen vægt regeringen lægger på at støtte markeds kræfterne, når det handler om energibesparelser, når regeringen for nylig fik flertal i Europaudvalget for fortsat støtte til kulværker.

Yildiz Akdogan betegnede det som en god ting, at man fokuserede på energi og innovation. Hun henviste til det, der har været fremme i medierne om den danske tilbageholdenhed med hensyn til at søge om midler fra EU's fonde, og spurgte, om det ikke ville være en idé at søge om flere midler, f.eks. til energieffektivisering og udbygning af energiinfrastrukturen i Danmark.

4. Romaer

– *Præsentation ved formandskabet*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Justitsministeren: Formandskabet forventes at præsentere en køreplan for behandlingen af romaernes situation under det ungarske formandskab. Køreplanen, der netop er modtaget, redegør for de forskellige møder under ungarsk formandskab, hvor man vil drøfte romaspørgsmålet.

Kommissionen forventes i starten af april at fremlægge en meddelelse om en EU-platform for nationale strategier for integration af romaer. Platformen forventes at indgå i en rapport fra formandskabet, der forventes sendt til Det Europæiske Råd den 24. juni. Meddelelsen vil inden da blive behandlet i relevante rådsformationer.

Rådet for almindelige anliggender behandler sagen i dets egenskab af koordinerende forum for horisontale sager. Indholdsmæssigt hører sagen primært hjemme hos beskæftigelses- og socialministrene, der på et rådsmøde den 19. maj særligt vil beskæftige sig med romaernes situation og Kommissionens meddelelse. Dernæst har sagen relevans for justits- og integrationsministrene med hensyn til grundlæggende rettigheder og fri bevægelighed for personer. Og endelig har sagen relevans for undervisningsministrene. Meddelelsen forventes derfor præsenteret for RIA-rådet den 11.-12. april og Rådet for uddannelse, ungdom, kultur og sport den 19.-20. maj. Det betyder, at de mere konkrete drøftelser i EU-regi om romaernes situation formentlig først vil finde sted fra april og frem mod mødet i Det Europæiske Råd i juni.

Formanden oplyste, at hun havde været til et triomøde med formænd og næstformænd for europaudvalgene i Polen, Cypern og Ungarn. Her meddelte den ungarske formand for deres Europaudvalg, at romaerne ville blive højt prioriteret på COSAC's dagsorden. Det flugter helt med det, justitsministeren siger her.

Pia Adelsteen kunne ikke være uenig i, at der skal sættes fokus på integrationen af romaer, særlig i forbindelse med uddannelse og jobskabelse, og pegede i den forbindelse på, at vi for nogle år siden havde en situation i Helsingør, hvor man forsøgte at få romaer integreret ved at stille krav til dem om, at børnene skulle gå i skole. På den baggrund spurgte hun, hvad man helt konkret har tænkt sig at gøre.

Justitsministeren var ikke i tvivl om, at romaerne i mange lande lever under meget vanskelige sociale forhold. Derfor giver det god mening, at vi på EU-niveau ser på, hvordan vi kan løse problemerne, som i høj grad er tværnationale, fordi romaerne er vandrende folk. Det vidste han fra de justitsminister-råd, hvor man havde drøftet romaernes problemer. EU skal diskutere, hvordan man kan sætte mere målrettet ind mod kriminaliteten. Det forventes, at Kommissionen i starten af april kommer med en meddelelse om strategien,

17. Europaudvalgsmøde 28/1-11

som vil indgå i en rapport fra formandskabet. Derfor forventer man, at de mere konkrete drøftelser om romaerne formentlig vil finde sted, når vi når til april.

5. Det Europæiske Semester

– *Præsentation ved Kommissionen og formandskabet*

KOM (2011) 0011

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 11)

KOM (2010) 0367 – bilag 1 (dansk indspil til Van Rompuy task force)

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 1

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 2

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 3

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 4

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 5

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 6

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 7

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 8

KOM (2010) 0367 – svar på spørgsmål 9

Det Europæiske Råd 17/06-10 – bilag 7 (konklusioner fra DER)

EU-note (09) – E 47 (notat af 5/7-10 fra den økonomiske konsulent)

EU-note (09) – E 37 (notat af 18/5-10)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EEU 10/12-10 – foreløbigt referat)

EUU alm. del (09) – bilag 535 (side 1537, behandlet i EEU 10/8-10)

EUU alm. del (09) – bilag 490 (side 1489 FO, forhandlingsoplæg forelagt EEU 9/7-10)

EUU alm. del (09) – bilag 449 (side 1270, behandlet i EEU 4/6-10)

EUU alm. del (09) – bilag 408 (side 1061, behandlet i EEU 12/5-10)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

Per Clausen syntes, det var ret positivt at læse vækstredøgørelsens anbefalinger af arbejdsmarkedsreformer som medvirkende til jobskabelse og reduktion af arbejdsløsheden, men når man kom til det mere konkrete, forstod han, at det navnlig drejer sig om reformer, der vedrører tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet, hvor man i EU mener, at den bedste måde at øge beskæftigelsen på, er at forhindre, at folk går på pension.

Justitsministeren mente, finansministeren ville kunne svare mere konkret, men bekræftede, at der foreligger en opsummerende rapport og tre appendikser, hvor man går mere i detaljer med, hvilken strategi der skal følges. Man slår fast, at der vil være behov for en meget effektiv konsolidering, at der skal strammes op på de offentlige finanser, og at der skal gennemføres reformer.

Der er tale om et udkast, der kan bidrage til udviklingen af de nationale rammeprogrammer. Det er rigtigt, at man gennemgår de områder, hvor der skal ske arbejdsmarkedsreformer, og at man i høj grad vil se på reformer, der har at gøre med tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet. Det er fordi der her ligger en reserve, som kan øge arbejdskraftudbuddet i mange lande – herunder i Danmark.

6. EU-strategi for Donauregionen (Donaustrategien)

– *Præsentation*

KOM (2010) 0715

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

7. Ændring af protokol 4 i EU's Stabiliserings- og Associeringsaftale med Kroatien: Udvidelse af den diagonale oprindelseskumuleringszone mellem EU, landene i det vestlige Balkan og Tyrkiet til også at omfatte Kroatien

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 31. januar 2011, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2010) 0778

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 16)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

8. EU's strategiske partnere

– *Orientering*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EEU 10/12-10

- foreløbigt referat)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

9. Iran

– *Orientering*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EUU 10/12-10
- foreløbigt referat)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

Pia Adelsteen var bekymret for, at mens EU som led i den tobenede strategi forhandlede med Iran, udviklede Iran sit atomprogram. Hun spurgte, om man har tilstrækkelig kontrol med, at der ikke sker en udvikling af atomvåben.

Justitsministeren sagde, at vi i Iran følger to spor: Vi søger forhandlinger, og vi gennemfører målrettede sanktioner. Vi ønsker ikke at isolere Iran. Men han indrømmede, at situationen ikke er tilfredsstillende.

10. Rusland

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 22)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 156 (side 290, behandlet i EUU 19/11-10) (ikke omtalt)

Justitsministeren: Under dette punkt forventes en drøftelse af EU's prioriteter i forhold til Rusland. Der ventes blandt andet at være generel enighed om, at EU skal arbejde aktivt for at fremme Ruslands medlemskab af WTO. EU må videre tilskynde Rusland til en mere åben tilgang til spørgsmål relateret til det fælles naboskabsområde, herunder for så vidt angår frosne konflikter.

Der forventes også at være generel tilslutning til, at EU skal bruge moderniseringspartnerskabet med Rusland til at fremme økonomiske og politiske reformer i Rusland. Det er også en fælles EU-prioritet at søge at opnå enighed med Rusland om en ny, omfattende samarbejdsaftale.

Regeringen støtter en videreudvikling af samarbejdet mellem EU og Rusland. Regeringen lægger vægt på, at EU's politik i forhold til Rusland fortsat skal gå på to ben. På den ene side skal samarbejdet med Rusland styrkes. På den anden side skal EU også føre en kritisk dialog med Rusland om blandt andet respekt for menneskerettigheder. Samtidig er det vigtigt, at vi fortsætter bestræbelserne på en større samordning af EU's og de enkelte medlemslandes politik i forhold til Rusland.

11. Sudan

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 24)

Justitsministeren: Sudan er endnu engang på dagsordenen efter folkeafstemningen i Sydsudan i perioden 9.-15. januar 2011, der blev gennemført i henhold til fredsftalen fra 2005. Selv om resultatet endnu ikke er kendt og først vil blive offentliggjort omkring den 14. februar 2011, forventes et overvældende flertal for selvstændighed for Sydsudan. Alle nationale og internationale valgobservatører, inklusive EU's, har samstemmende udtalt, at afstemningen forløb fredeligt og troværdigt. For fredens og udviklingens skyld er det vigtigt, at alle efterfølgende accepterer resultatet, uanset udfaldet.

Det er uden tvivl vanskeligt for Nordsudan at give slip på Sydsudan, idet alene eksporten af olie fra Sydsudan udgør over halvdelen af regeringens indtægtsgrundlag. Dertil kommer, at Sydsudan har et betydeligt potentiale for landbrug, hvad der ikke i samme grad er tilfældet i Nord. Den økonomiske usikkerhed, der vil ramme Nordsudan ved Syds selvstændighed, er den egentlige årsag til den fastlåste situation, der eksisterer vedrørende det lille olierige område Abyei.

Der vil fortsat være behov for et stærkt internationalt fokus på processen frem mod selvstændighed. EU støtter aktivt tidligere præsident Mbekis bestræbelser på at få Nord og Syd til at blive enige om deres fremtidige relationer.

Også fra EU's side arbejdes der på at reducere omkostningerne for Nord ved Syds selvstændighed. Udover forstærket politisk dialog, der skal fremme Sudans internationale integration, og forøget udviklingsbistand overvejes en reduktion af den betydelige internationale gæld, som Sudan har.

Udenrigsministeren er i denne uge i Sydsudan som en af de første udenlandske ministre, og jeg forventer, at hun – i den udstrækning det passer ind i drøftelserne i øvrigt – vil benytte mødet til at redegøre for sine indtryk.

12. Hviderusland

– *Politisk drøftelse/vedtagelse*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 27)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 116 (side 218, behandlet i EEU 13/11-09 (ikke omtalt))

Justitsministeren: Som en del af rådsmødet vil der også være en drøftelse af den aktuelle situation i Hviderusland og EU's reaktioner herpå. I Danmark og EU ses de hviderussiske myndigheders overgreb mod oppositionen, journalister og civilsamfundsrepræsentanter efter præsidentvalget den 19. december 2010 som et alvorligt tilbageskridt, som bør få konsekvenser for styret.

I EU-kredsen er der derfor opnået enighed om at føre en mere kritisk linje over for Hviderusland, og der lægges op til vedtagelse af sanktioner, herunder rejsestriktioner og indefrysning af midler for ledende personer i Hviderusland.

Personkredsen vil omfatte ansvarlige personer involveret i manipulation af valget og de efterfølgende voldelige overgreb, herunder ministre, højtstående embedsmænd, dommere og journalister.

Samtidig er der enighed om behovet for at styrke støtten til det hviderussiske civilsamfund og den hviderussiske befolkning i sin helhed. Udenrigsministeren har i går fra Afrika haft en telefonsamtale med de hviderussiske oppositionsrepræsentanter, der var på besøg i Danmark, og som jeg forstår også flere medlemmer af udvalget mødtes med i går. Udenrigsministeren gav udtryk for Danmarks støtte til det hviderussiske civilsamfund og arbejdet med at sikre ytringsfrihed og frie medier.

Fra dansk side har vi igennem længere tid støttet civilsamfundet og frie medier i Hviderusland. Efter de voldsomme begivenheder i december blev det besluttet at øge den danske bistand til civilsamfundsgrupper med foreløbigt to millioner kroner. Den danske indsats flugter godt med EU's bistand.

Niels Helveg Petersen nævnte, at de hviderussiske oppositionspolitikere, som havde været i København til et møde med Det Udenrigspolitiske Nævn og Europaudvalget, havde understreget vigtigheden af at slå et slag for frigivelse af de oppositionspolitikere, der var blevet fængslet efter valget for nylig. Det opfordrede han regeringen til at interessere sig for.

Justitsministeren delte den bekymring, Niels Helveg Petersen gav udtryk for. Det er vigtigt, at vi lytter til oppositionspolitikere i Hviderusland. Udenrigsministeren har som nævnt i telefon fra Afrika haft en samtale med repræsentanter for oppositionspolitikere.

13. Rådsafgørelse om indførelse af målrettede sanktioner mod Guinea-Bissau

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 31. januar 2011, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 29)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

14. Elfenbenskysten

- *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 31)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (10) – bilag 156 (side 293, senest behandlet i EEU 19/11-10)

EUU alm. del (10) – bilag 84 (side 118, behandlet i EEU 22/10-10)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

15. Libanon

- *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 33)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 193 (senest behandlet i EEU 10/12-10 - foreløbigt referat)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

16. Religions- og trosbeskyttelse

- *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 1 (samlenotat side 35)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (09) – bilag 116 (side 221, senest behandlet i EEU 13/11-09)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

17. Sahel

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (10) – bilag 84 (side 118, senest behandlet i EUU
13/11-09)

Justitsministeren nævnte ikke dette punkt.

18. Tunesien

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3064+3065 – bilag 2 (samlenotat side 4)

Justitsministeren: Den folkelige opstand imod det tidligere tunesiske regime kom som en overraskelse for alle politiske iagttagere. Der er håb om, at nye kræfter kan komme til og skabe den demokratiske og økonomiske udvikling, der så stærkt efterspørges, og samtidig sikre efterlevelse af menneskerettighederne, herunder ytringsfriheden.

På rådsmødet forventes en drøftelse af, hvordan EU bedst muligt kan understøtte en positiv udvikling i Tunesien og den tunesiske befolknings bestræbelser på at opnå pluralistisk demokrati og respekt for menneskerettigheder og frihedsrettigheder. På den baggrund forventes udenrigsministrene at drøfte, hvordan man fra EU's side kan konkretisere den politiske, tekniske og økonomisk støtte, man vil yde til Tunesien.

Rådet forventes desuden at træffe beslutning om at iværksætte foranstaltninger, som retter sig imod personer, der uretmæssigt har tilegnet sig offentlige formuer der måtte være placeret i EU.

Der vil også kunne forventes en drøftelse af, om udviklingen i Tunesien kunne påvirke omkringliggende lande i regionen. Vi ser i disse dage store protestdemonstrationer i Egypten.

Den danske regering lægger vægt på, at de udfordringer, som den tunesiske befolkning står over for, bliver løst på fredelig og demokratisk vis i overensstemmelse med befolkningens egne ønsker. EU bør derfor på den ene side yde aktiv og hurtig støtte. På den anden side er det tuneserne selv, der må tage ansvaret for landets videre udvikling.

Udenrigsministeren har allerede udtrykt sin støtte til den tunesiske befolknings opstand i pressen, og udenrigsrepræsentanten, Catherine Ashton, har i offentligheden givet udtryk for tilsvarende støtte.

Per Clausen beskæftigede sig med udviklingen i Tunis og andre mellemøstlige lande, hvor der er kommet fokus på demokrati og menneskerettigheder og formentlig også en række sociale og økonomiske reformer plus fjernelse af korrupte ledere. Han rejste det spørgsmål, om udviklingen ikke sætter et spørgsmålstejn ved EU's strategi, hvor man siden 1990 gennem sin associeringsaftale med Tunesien i realiteten har understøttet et korrupt regime, som har udplyndret befolkningen. Også i Egypten er der en klar opfattelse af, at EU har støttet de nuværende magthavere.

Per Clausen pegede på, at Human Rights Watch netop har udgivet en rapport, hvor man kommer med en række forslag. Han opregnede nogle af forslagene og spurgte, om det er initiativer, som den danske regering har tænkt sig at støtte. Endelig nævnte han, at Human Rights Watch foreslår, at man

sender en delegation af europæiske udenrigsministre til Tunis, og spurgte, hvad regeringens holdning er hertil.

Pia Adelsteen pegede på, at oprøret i Tunesien jo breder sig til Egypten. Hun syntes, at det, justitsministeren sagde, lød fornuftigt, idet hun var enig med justitsministeren i, at det er befolkningen selv, der skal gå ind i kampen. Demokrati på komme indefra.

Yildiz Akdogan nævnte den dominoeffekt, begivenhederne i Tunesien har haft, bl.a. i Egypten, hvor man har lukket alle former for kommunikation på nettet. Demokrati skal komme fra neden, som Pia Adelsteen siger, men det er lidt svært, når folk ikke kan kommunikere.

Niels Helveg Petersen syntes, det var rigtigt, at EU aktivt støtter den nye midlertidige regering i Tunesien, og mente ikke, det ville være rigtigt at opsiges associeringsaftalen med Tunesien, sådan som Human Rights Watch foreslår det. Men det er vigtigt, at der kommer et signal fra EU om, at vi støtter demokratiseringen og vil give teknisk og økonomisk bistand til den midlertidige regering for at understøtte den videre proces.

Han gik ud fra, at Egypten ville blive det vigtigste punkt i diskussionen mellem udenrigsministrene også på topmødet, og det er også en sag, som medierne følger intenst op på. Han opfordrede til, at man finder metoder til at udtrykke – selv om man har en legitim regering i Egypten – at EU støtter demokratisering og forbedring af menneskerettighedssituationen.

Han spurgte, hvor stor støtte vi giver til Tunesien og til Egypten i forbindelse med middelhavspolitikken.

Justitsministeren sagde generelt om Tunesien, at det naturligvis er en vigtig diskussion, om der var noget, vi kunne have gjort anderledes. Han var ikke i tvivl om, at det kun er igennem dialog, samhandel og samarbejde, vi kan påvirke udviklingen i den retning, vi ønsker, sådan at landene lever op til de værdier, vi i EU opfatter som universelle. Man kan spørge sig selv, om de demokratiske kræfter ville have haft bedre vilkår, hvis vi havde isoleret Tunesien. I EU må vi løbende overveje, hvilken naboskabspolitik vi skal føre. Samarbejde kan ikke være et mål i sig selv; vi må være målrettede. Justitsministeren troede, vi i højere grad skal belønne demokratiske fremskridt. Han tilføjede, at det har udenrigsministeren også skrevet til udenrigsrepræsentant Ashton om i efteråret.

Han svarede Per Clausen, at EU ikke havde støttet regimet som sådan, men havde støttet landet og havde presset på for at forbedre menneskerettighederne i Tunesien og plæderet for frie valg til parlamentet og til præsidentembedet. EU overvejer konkret at gennemføre en direkte støtte til gennemførelse af frie valg, eventuelt ved udsendelse af en mission til forberedelse af parlamentsvalget. Der kan også blive tale om at indfryse den del af Ben Ali familiens formue, der befinder sig i EU. Man overvejer også, om EU kan give teknisk bistand. Der er ikke behov for en humanitær bistand til Tunesien i den nuværende situation.

Justitsministeren var ikke inde i anbefalingerne fra Human Rights Watch i detaljer, men det er selvfølgelig også noget, man skal se på som led i de samlede overvejelser og den dialog, man skal have.

I svaret til Yildiz Akdogan på, hvad der kunne tænkes at ske med andre lande i området, sagde justitsministeren, at hvert land har sine egne kendetegn og egen magtstruktur. Tunesien adskiller sig ved at have et højt uddannelsesniveau og en orientering mod Vesten. De omvæltninger, der er sket i Tunesien, kommer bag på alle, også på eksperterne. Protesterne i Cairo er nok de mest omfattende siden 1977. Deltagerne har forskellige budskaber, men de kræver alle sammen politiske og økonomiske reformer. Eksperterne vurderer, at hverken Egypten eller andre stater i regionen står over for så voldsomme omvæltninger som dem, der er sket i Tunesien.

Per Clausen præciserede, at han ikke mente, man på nuværende tidspunkt skulle opgive associeringsaftalen med Tunesien, men blot havde forsøgt at problematisere, at vi i så mange år havde undladt at følge op på dens bestemmelser om demokrati og menneskerettigheder. Det er rigtigt, at den udvikling, vi har set i Tunesien og andre mellemøstlige lande, er overraskende. Derfor må vi spørge os selv, hvad der er gået galt i analysen. Man har ment, at stabilitet var vigtig, fordi man havde den opfattelse, at en omvæltning ville føre til, at islamisterne ville overtage magten. Spørgsmålet er, om det har været den rigtige strategi at støtte det, som Niels Helveg Petersen kalder den legitime regering. Vi kan risikere, at opstandene rundt omkring druknes i blod.

Yildiz Akdogan præciserede, at hendes bekymring først og fremmest gjaldt lukningen af kommunikationskanalerne i Egypten. Hun spurgte, hvad der kan gøres mod den begrænsning af ytringsfriheden, der finder sted.

Niels Helveg Petersen bad om et notat om den samlede Middelhavspolitik, hvilket han mente, man kunne få brug for i de kommende uger.

Justitsministeren var enig med Per Clausen i, at det er vigtigt, at vi problematiserer det samarbejde, vi har med lande som Tunesien, og analyserer udviklingen. Der er nok ikke en entydig forklaring på, hvorfor eksperterne tog fejl. Nogle gange sker der et spring i udviklingen. Vi ønskede ikke stabilitet for stabilitetens skyld, men fordi vi mente, det ville føre til, at der blev større respekt for menneskerettighederne. Danmark støtter direkte de demokratiske kræfter i Tunesien, og vi samarbejder også med forskellige civilsamfundsgrupper og menneskeretsforkæmpere i regionen.

Justitsministeren bekræftede over for Yildiz Akdogan, at det ægyptiske styre har lukket kommunikationskanalerne i Egypten. Det tager vi naturligvis stærk afstand fra, sådan som vi også gjorde det i Iran.

NOT Han lovede Niels Helveg Petersen at fremsende det ønskede notat om Middelhavspolitikken, herunder om hvor stor støtte vi yder til Tunesien og Egypten.

Per Clausen mente, vi måtte erkende, at det ikke var gået så godt med at skabe demokratiske tilstande. Det opstandspotentiale, der har vist sig i de mellemøstlige lande, kan gøre, at man måske skal overveje, om det ikke ville

være fornuftigt at satse endnu mere på alliancer med de folkelige kræfter og mindre på alliancer med magthaverne i de pågældende lande.

Justitsministeren var enig med Per Clausen i, at det ikke er gået så godt i Tunesien, men han mente stadig, der må været tale om en dialog.

19. Eventuelt

Justitsministeren: Til slut vil jeg kort nævne, at udenrigsrepræsentant Ashton på rådsmødet kort forventes at orientere om sine nylige møder i Mellemøsten og det kommende kvartetmøde i München den 5. februar 2011. Der ventes en bredere drøftelse af den mellemøstlige fredsproces på mødet i Udenrigsrådet i februar.